

Formació de la personalitat (I): Una personalitat que s'identifiqui amb el Crist

Amb aquest article s'inicia una sèrie d'editorials sobre la formació del caràcter i la maduresa cristiana. Com influeix la personalitat en la vida diària? Pot canviar una persona? Quin paper desenvolupa la gràcia?

24/02/2015

Per què reaccio d'aquesta manera?
Per què sóc així? Podré canviar? Són
algunes preguntes que podem fer-
nos. De vegades, ens les plantegem
respecte als altres: per què té aquesta
manera de ser?... Anem a aprofundir
sobre aquestes qüestions, fixant-nos
en la nostra meta: assemblem-nos
cada vegada més a Jesucrist, deixant-
lo obrar en la nostra existència.

Aquest procés abasta totes les
dimensions de la persona, que en
divinitzar-se conserva els trets d'allò
que és autènticament humà, i els
eleva segons la vocació cristiana. I és
que Jesucrist és veritable Déu i
veritable home: *perfectus Deus*,
perfectus homo. En Ell contemplem la
figura realitzada de l'ésser humà, ja
que «Crist Redemptor (...) revela
plenament l'home al mateix home.
Tal és -si hom pot parlar així- la
dimensió humana del misteri de la
Redempció. En aquesta dimensió
l'home torna a trobar la grandesa, la

dignitat i el valor propis de la seva humanitat» [1].

La vida nova que hem rebut en el Baptisme està cridada a créixer *fins que tots plegats arribem a la unitat en la fe i en el coneixement del Fill de Déu, a formar l'home perfecte, a la talla pròpia de la plenitud del Crist.* [2]

Si bé allò diví, allò sobrenatural, és l'element decisiu en la santedat personal, allò que uneix i harmonitza totes les facetes de l'home, no podem oblidar que això inclou, com una cosa intrínseca i necessària, l'humà: ***Si acceptem la nostra responsabilitat de fills seus, Déu ens vol molt humans. Que el cap toqui el cel, però tenint els peus ben segurs a la terra. El preu de viure en cristià no és deixar d'ésser homes o abdicar de l'esforç per adquirir aquestes virtuts que alguns tenen, fins i tot sense***

conèixer Crist. El preu de cada cristià és la Sang redemptora de Nostre Senyor, que vol que siguem —hi insisteixo— molt humans i molt divins, amb l'afany diari d'imitar-lo a Ell, que és perfectus Deus, perfectus homo. [3]

La tasca de formar el caràcter

L'acció de la gràcia en les ànimes va de la mà d'un creixement en la maduresa humana, en la perfecció del caràcter. Per això, al mateix temps que conrea les virtuts sobrenaturals, un cristià que cerca la santedat procurarà assolir els hàbits, maneres de fer i de pensar que caracteritzen algú com a madur i equilibrat.

Es mourà no per un simple afany de perfecció, sinó per reflectir la vida de Crist; per això, sant Josepmaria anima a examinar: —*Fill: ¿on és el Crist que les ànimes cerquen en tu?: en la teva supèrbia?, en els*

***teus desigs d'imposar-te als
altres?, en aquelles petiteses de
caràcter en les quals no et vols
vèncer?, en aquella tossuderia?...
És allí el Crist? —No!! —D'acord:
has de tenir personalitat, però la
teva ha de procurar identificar-se
amb el Crist. [4]***

En la pròpia personalitat influeix tant el que s'hereta i es manifesta des del naixement, que sol anomenar-se tarannà, com aquells aspectes que s'han adquirit per l'educació, les decisions personals, el tracte amb els altres i amb Déu, i molts altres factors, que fins i tot poden ser inconscients.

D'aquesta manera, hi ha diferents tipus de personalitats o caràcters - oberts o tímids, fogosos o reservats, despreocupats o aprensius, etc.-, que s'expressen en la manera de treballar, de relacionar-se amb els

altres, de considerar els
esdeveniments diaris.

Aquests elements influeixen en la
vida moral, en facilitar el
desenvolupament de certes virtuts o,
si manca la tasca per modelar-les,
l'aparició de defectes: per exemple,
una personalitat emprenedora pot
ajudar a conrear la laboriositat, per
tal que a la vegada es visqui una
disciplina que evitarà el defecte de la
inconstància i l'activisme.

Déu compta amb la nostra
personalitat per guiar-nos per
camins de santedat. La manera de
ser de cada un és com una terra fèrtil
que s'ha de conrear: només cal
treure amb paciència i alegria les
pedres i males herbes que
impedeixen l'acció de la gràcia, i la
*llavor va caure en terra bona i donà
fruit: unes llavors van donar el cent,
unes altres el seixanta, unes altres el
trenta per u.* [5]

Cadascú pot fer rendir els talents que ha rebut de les mans de Déu, si es deixa transformar per l'acció de l'Esperit Sant, forjant una personalitat que reflecteixi el rostre del Crist, sense que això tregui per res els propis accents, ***tan diversos com són diversos els sants del cel, que cadascun té les seves notes personals especialíssimes.*** [6]

Si bé hem de enfortir i polir la pròpia personalitat perquè s'ajusti a un estil cristià, no podem pensar que l'ideal seria convertir-se en una mena de "superhome". En realitat, el model és sempre Jesucrist, que posseeix una naturalesa humana igual que la nostra, però perfecta en la seva normalitat i elevada per la gràcia.

Per descomptat, trobem un exemple excels també en la santíssima Mare de Déu: en ella es dona la plenitud de tot allò que és humà... i de la normalitat. La proverbial humilitat i

senzillesa de Maria, potser les seves qualitats més valorades en tota la tradició cristiana, amb la seva proximitat, afecte i tendresa per tots els seus fills -que són virtuts d'una bona mare de família-, són la millor confirmació d'aquest fet: la perfecció d'una criatura - ***¡Més que vós, només Déu!*** [7]-, tan plenament humana, tan encantadorament dona: la Senyora per excel·lència!

Maduresa humana i sobrenatural

La paraula "maduresa" significa primer estar en saó, a punt, i per extensió fa referència a la plenitud de l'ésser. Implica també l'acompliment de la pròpia tasca. Per això, el millor paradigma el podem trobar en la vida del Senyor.

Contemprar-la als Evangelis i veure com el Crist tracta les persones, la seva fortalesa davant el sofriment, la decisió amb què va escometre la

missió rebuda del Pare, tot això ens dóna el criteri de la maduresa.

Al mateix temps, la nostra fe incorpora tots els valors nobles que es troben en les diferents cultures, i per això també és útil reprendre, purificant, els criteris clàssics de maduresa humana. És una cosa que s'ha fet al llarg de la història de l'espiritualitat cristiana, en major o menor mesura, de manera més o menys explícita.

El món clàssic greco-romà, per exemple, que tan sàviament van cristianitzar els Pares de l'Església, va col·locar al centre de l'ideal de maduresa humana especialment la "saviesa" i la "prudència", enteses amb diversos matisos. Els filòsofs i teòlegs cristians d'aquella època van enriquir aquesta concepció, assenyalant la preeminència de les virtuts teologals, de manera especial la caritat *que tot ho lliga i perfecciona*

[8], en paraules de sant Pau, i que dóna forma a totes les virtuts.

Actualment, l'estudi sobre la maduresa humana s'ha complementat amb les diferents perspectives que ofereixen les ciències modernes. Les seves conclusions són útils en la mesura que parteixen d'una visió de l'home oberta al missatge cristià.

Així, alguns solen distingir tres camps fonamentals en la maduresa: intel·lectual, emotiva i social. Trets significatius de la maduresa intel·lectual poden ser: un adequat concepte de si mateix (proximitat entre el que un pensa que és i el que realment és, on influeix decisivament la sinceritat amb un mateix); una filosofia correcta de la vida; establir personalment metes i finalitats clares, però amb horitzons oberts i il·limitats (en amplitud, profunditat i intensitat); un conjunt

harmònic de valors; una clara certesa ètica-moral; un realisme sa davant el món propi i aliè; la capacitat de reflexió i anàlisi serena dels problemes; la creativitat i la iniciativa; etc.

Entre els trets de maduresa emotiva, sense cap pretensió d'exhaustivitat, podríem assenyalar: el saber reaccionar proporcionalment davant els successos de la vida, sense deixar-se abatre pel fracàs ni perdre el realisme en l'èxit; la capacitat de control flexible i constructiu de si mateix; el saber estimar, ser generosos i donar-se als altres; la seguretat i fermesa en les decisions i compromisos; la serenitat i capacitat de superació davant els reptes i les dificultats; l'optimisme, l'alegria, la simpatia i el bon humor.

Finalment, com a part de la maduresa social trobem: l'afecte sincer pels altres, el respecte als seus

drets i el desig de descobrir i alleujar les seves necessitats; la comprensió de la diversitat d'opinions, valors o trets culturals, sense prejudicis; la capacitat de crítica i independència enfront de la cultura dominant, l'entorn i l'ambient, els grups de pressió o les modes; una naturalitat en el comportament que porta a actuar sense convencionalismes; ser capaços d'escoltar i comprendre; la facilitat per col·laborar amb altres.

Un camí cap a la maduresa

Caldria resumir aquests trets dient que la persona madura és capaç de desenvolupar un projecte elevat, clar i harmònic de la seva vida, i que posseeix les disposicions positives necessàries per realitzar-lo amb facilitat.

En qualsevol cas, la maduresa ve com un procés que requereix temps, que passa per diferents moments i etapes. Sol créixer d'una manera

gradual, encara que en la història personal pugui haver successos que impulsen a fer grans salts: per exemple, la vinguda al món del primer fill per a alguns marca una fita, en caure en el compte del que implica aquesta nova responsabilitat; o, després de travessar seriosos problemes econòmics, una persona pot aprendre a reconsiderar quines són les coses veritablement importants en la vida; etc.

En aquest camí cap a la maduresa, la força transformadora de la gràcia es fa present. Només cal una mirada de conjunt a les santes i sants més coneguts per detectar de seguida en ells els ideals elevats, la certesa de les seves conviccions, la humilitat -que és el més adequat concepte de si mateix-, la seva desbordant creativitat i iniciativa, la seva capacitat d'entrega i amor feta realitat, l'optimisme contagiós, la

seva obertura -el seu afany apostòlic, en definitiva- eficaç i universal.

Un exemple clar el trobem en la vida de sant Josepmaria, que ja des de la joventut notava que la gràcia havia obrat en ell consolidant una personalitat madura. Apreciava en ell, enmig de les dificultats, una estabilitat d'ànim fora de l'usual:

Crec que el Senyor ha posat en la meva ànima una altra característica: la pau: tenir la pau i donar la pau, segons veig en persones que tracto o dirigeixo [9].

Se li podien aplicar, amb tota justícia, aquelles paraules del salm: *Super senes intellexi quia mandata tua quaesivi [10]*: tinc més discerniment que els ancians, perquè guardo els manaments. Tanmateix, no poques vegades, la maduresa s'adquireix amb el temps, els fracassos i els èxits, que entren en l'horitzó de la Divina Providència.

Comptar amb la gràcia i el temps

Encara que és possible assenyalar que en cert moment una persona ha arribat a una etapa de maduresa en la seva vida, la tasca de treballar sobre la manera de ser de cada un es projecta al llarg de tot el nostre caminar terrenal.

L'autoconeixement i l'acceptació del propi caràcter donaran pau per no desanimar-se en aquest afany. Això no implica cedir al conformisme. Vol dir, més aviat, reconèixer que l'heroisme de la santedat no exigeix posseir ja una personalitat perfecta ni aspirar a una manera de ser idealitzada, i que la santedat requereix la lluita pacient de cada dia, sabent reconèixer els errors i demanar perdó.

Les veritables biografies dels herois cristians són com les nostres vides: lluitaven i guanyaven, lluitaven i perdien. I

aleshores, contrits, tornaven a la lluita [11]. El Senyor compta amb l'esforç prolongat en el temps per polir la pròpia manera de ser. És significatiu, per exemple, allò que una persona comentava a la serventa de Déu Dora del Hoyo cap al final de la vida: «Dora: qui t'ha vist i qui et veu. Mira que ets una altra! Va somriure: sabia molt bé de què parlava» [12]. Li havia fet veure com, amb els anys, el seu caràcter havia assolit una equanimitat que aconseguia moderar les reaccions de geni.

Atès que en aquesta empresa comptem sempre amb l'ajuda del Senyor i amb les cures maternes de santa Maria: « **La Verge Maria, Mare de Déu fa precisament això amb nosaltres, ens ajuda a créixer humanament i en la fe, a ser forts i a no cedir a la temptació de ser homes i cristians d'una manera superficial, sinó a viure amb**

responsabilitat, a tendir cada vegada més cap a dalt» [13].

En properes editorials tractarem diversos elements que estan implicats en la formació del caràcter. Assenyalarem certs trets claus de la maduresa cristiana. Contemplarem l'edifici que l'Esperit Sant, amb la col·laboració activa de cada un, busca aixecar a l'interior de l'ànima, i considerarem les característiques dels fonaments, què fer per assegurar que l'estructura sigui ferma, com remeiar l'aparició d'escletxes.

Quin repte tan entusiasmant és forjar una personalitat que reflecteixi clarament la imatge de Jesucrist!

J.Sesé

[1] Sant Joan Pau II, enc. *Redemptor Hominis*, n. 10.

[2] *Ef 4,13*.

[3] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 75.

[4] Sant Josepmaria *Forja*, n. 468.

[5] *Mt 13,8*.

[6] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 947.

[7] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 496.

[8] *Col 3,14*.

[9] Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, n. 1095, citat en Andrés Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, vol. I, Rialp, Madrid 1997, pàg. 560.

[10] *Sal 118 (Vg)*.

[11] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 76.

[12] Recuerdos de Rosalía López Martínez, Roma 29-IX-2006 (AGP, DHA, T-1058), citat a Javier Medina, *Una luz encendida. Dora del Hoyo*, Palabra, Madrid 2012, pp. 115.

[13] Papa Francesc, Homilia davant la imatge de Sancta Maria Salus Populi Romani, 6-V-2013.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/una-
personalitat-que-sidentifiqui-amb-el-
crist/](https://opusdei.org/ca-es/article/una-personalitat-que-sidentifiqui-amb-el-crist/) (11/03/2026)